

ρίζουσα τὸ κωμικὸν ἀπὸ τοῦ τραγικοῦ, οὐχὶ πάντοτε εὐδιάγνωστος γραμμὴ, ἣν διαχαράττει ἡ προαίρεσις, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα προσεγγίζουσιν εἰς ἄλληλα καὶ ἐνίοτε συγχέονται. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ παντοίων ἀτελειῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς κοινωνίας, ἡ πηγὴ τοῦ γελοίου ἀπορρέει ποικιλωτάτῃ καὶ ἀνεξάντλητος, καὶ σχετικῶς πρὸς τὰς ιδέας καὶ ἔξεις καὶ διαθέσεις καὶ περιστάσεις τὸ γελοῖον διάφορον ἑαυτοῦ οὐχὶ πάντοτε τὸ αὐτὸ εἰς πάντα παρίσταται, καὶ ὑπάρχει ἡ κοσμία καὶ σεμνὴ ἀστείότης καὶ ἡ κυνικὴ καὶ ἀναιδής, καὶ ὁ εὐπρεπὴς κῶμος, καὶ ὁ ἀσελγὴς καὶ ὑβριστικὸς, καὶ ἀναρίθμητοι μεταξὺ τούτων ἀποχρώσεις, ἃς ἡ φιλοκαλία διακινώσκει, ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ πρὸ πάντων ἡ εὐθύτης τῆς συνειδήσεως. Ἐν δὲ τῇ καλλιτεχνίᾳ, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως καὶ πηγῆς τοῦ γελοίου καὶ τῶν πρὸς τὸ αἰσχρὸν σχέσεων αὐτοῦ, μεγίστην ἀπαιτεῖ προσοχὴν καὶ περίσκεψιν ἡ χρῆσις καὶ ἡ μετὰ τῶν καλῶν ἀνάμιξις αὐτοῦ. Ἡ ἀνάμιξις αὕτη ὑπάρχει ἐν τῷ πραγματικῷ βίῳ, καὶ ἐπιτρέπεται, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὴν τέχνην, διότι, τὸ καθαρῶς κωμικὸν καὶ γελοῖον ἄνευ στοιχείου τινὸς καλοῦ, ἄνευ ἀγαθοῦ τινος σκοποῦ δύναται μόνον νὰ ᾔῃαι ἄθυρμα οὐχὶ δὲ σπουδαῖον ἔργον τῆς τέχνης, καθὼς μόνον τὸ αἰσχρὸν καὶ κακὸν εἰκονιζόμενον ὑπὸ τῆς τέχνης, ὅσῳ ζωηρὰ καὶ εὐφυῆς καὶ ἂν ᾔῃαι ἡ παράστασις αὐτοῦ, δὲν εἶναι ἔργον καλλιτεχνικόν, ἀλλὰ νοσῶδες προϊόν φαντασίας διεφθαρμένης. Ἐὰν δὲ ἐπιδεξιῶς καὶ εὐστόχως συνδυασθῇ τὸ γελοῖον πρὸς τὸ σοβαρὸν καὶ καλόν, γίνεται δι' αὐτῆς τῆς ἀντιθέσεως μέσον ἀληθοῦς ἐξεικονίσεως τοῦ καλοῦ καὶ ἰδανικεύσεως τοῦ πραγματικοῦ προσφορώτατον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ γελοῖον εἶναι ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ τῆς φύσεως, διότι ἐν τῇ φύσει καὶ αὐτὴ ἡ φαινομένη ἀταξία καὶ ἀτέλεια εἶναι στοιχεῖα τῆς γενικῆς αὐτῆς τάξεως καὶ σχετικῆς τελειότητος. Ἐν τοῖς ζώοις ἐπίσης τὸ γελοῖον δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἐνθα συνειδήσεις καὶ αἴσθημα καὶ ἐλευθερία καὶ λόγος συναποτελοῦσι ἀνωτέραν τινὰ φύσιν καὶ προορισμόν, καὶ πρέχουσι τοῦ προορισμοῦ τούτου τὴν γνῶσιν καὶ ἀγάπην, ἀναπτύσσεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἀτελείας αὐτοῦ τὸ αἴσθημα τοῦ γελοίου, ὅτε ἑαυτὸν παραβάλλει πρὸς τὸν τύπον τῆς ὑπεροχῆς ἐν ᾗ κεῖται αὐτὸ τὸ καλόν. Καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐννοιαν τοῦ καλοῦ δὲν δύναται τις ἀκριβῶς νὰ γνωρίσῃ ἂν μὴ παραβάλλῃ αὐτὴν ἐνθεν μὲν πρὸς τὸ ὑψηλόν, ἐνθεν δὲ πρὸς τὸ χάριεν, καὶ ἀντιθέσῃ πρὸς τὸ αἰσχρὸν, οὐ εἶδος, ὡς εἴπομεν, εἶναι αὐτὸ τὸ γελοῖον. Ἐνδοτέρω δὲ εἶναι καὶ γονιμωτάτῃ ἡ συγγένεια τοῦ καλοῦ πρὸς τὸ ἀληθές καὶ ἀγαθόν, ἥτις προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς

ὑποστάσεως τοῦ καλοῦ, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐλέγομεν, καὶ ἰδιαιτέρην ἀπαιτεῖ μελέτην καὶ ἀνάπτυξιν, ἣν δὲν δύναμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐπιχειρήσωμεν. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἐὰν καὶ ἡ μελέτη αὕτη γίνῃ συμφώνως πρὸς τὰς τεθείσας ἀρχάς, ἔτι μᾶλλον θέλει καταφανῆ ὅτι ἡ ἐννοια τοῦ καλοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἐννοιαν τοῦ ὄντος, καθὼς ἀντιστοιχεῖ πρὸς αὐτὴν ἡ τοῦ ἀληθοῦς, ἥτις εἶναι αὐτὸ τὸ ὄν νοούμενον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ, δηλ. αὐτὸ τὸ ὄν συμφώνως πρὸς τὸν ἀληθῆ νόμον αὐτοῦ ἐνεργοῦν, καὶ οὕτως ἡ συγγένεια τῶν τριῶν τούτων ἐννοιῶν ἐκ τῆς κοινῆς αὐτῶν πηγῆς ἐξαρτᾶται καὶ δι' αὐτῆς ἀποδεικνύεται.

Π. ΒΡΑΙΛΛΕ ΑΡΜΕΝΗΣ.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ.

(Συνέχ. Ἰδε συλλ. 425.)

Θ'.

Ναυτιλία ἐν Ἀμερικῇ.

Ἀμέτρητος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμερικανικῶν πλοίων, καὶ τοσούτῳ μέγας, ὥστε ἂν οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν προσελάμβανον ξένους ναύτας εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν, θὰ ἔζων ὀλιγώτεροι μὲν κατὰ ξηράν, πλείονες δὲ κατὰ θάλασσαν. Ὅπου καὶ ἂν γυρίσῃς, πρὸς ἀνατολὰς, πρὸς δυσμὰς, πρὸς μεσημβρίαν, πρὸς ἄρκτον, πρὸς τὰ πελάγη, πρὸς τὰ παράλια, ὁ ὀφθαλμός σου ἀπαντᾷ σωροὺς ἀμερικανικῶν πλοίων (1). Εἰδέποτε συνέβαινεν ἐν τῇ Ἀμερικῇ σεισμός, ὅστις ν' ἀνατρέψῃ ὀλόκληρον τὴν χώραν, ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων αὐτῆς πληθυσμὸς καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν πλοῦτος θὰ ἤρκειν εἰς συγκρότησιν νέων καὶ ἀκμαίων πολιτειῶν.

Τὰ εἰς τοὺς λιμένας πλοῖα εἶναι τοσούτῳ πολλὰ καὶ τοσούτῳ συνεσφιγμένα, ὥστε ὁμοιάζουσι δάση τῶν ναυπηγείων ὁ ἀριθμὸς αὐξάνει καθ' ἑκάστην, καὶ ἀπαραμίλλος εἶναι ἡ περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων δραστηριότης. Δὲν ἐννοῶ δὲ λέγων ταῦτα ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν πληρωμάτων τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῶν Ἀμερικανῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ τῶν ἄλλων ἐθνῶν· ἐξ ἐναντίας, ἀνκμετρῶν τὰ ναυάγια ὑπολαμβάνω αὐτὸ πολὺ κατώτερον. Οὐδὲ περὶ τῆς στερεότητος αὐτῶν ἐγγυῶμαι, διότι τὰ ξύλα δὲν εἶναι τόσῳ καλὰ· τὸ δὲ πολεμικὸν αὐτῶν ναυ-

(1) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτῶν πάντων τῶν ἐθνῶν λέγεται ὅτι φθάνει εἰς 2,000,000, οἱ δὲ τόννοι τῶν ἐμπορικῶν πλοίων εἰς 13,000,000. Ἐκ τούτων δὲ τῶν 13,000,000, τὰ μὲν πάντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ δὲ 3,200,000 εἰς τὰς Ὁμοσπονδίας πολιτείας, καὶ τὰ ἐπίλοιπα εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη.

τικόν, διά τε τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων καὶ τὴν χαλαρὰν πρὸ πάντων πειθαρχίαν, ὁμολογεῖται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀμερικανῶν κατώτερον τοῦ τε ἀγγλικοῦ καὶ γαλλικοῦ.

Τὸ 1850 ἔτος καταργηθεῖσιν διὰ νόμου τῶν σωματικῶν ποινῶν, συνέβη ἀληθῆς ἐπανάστασις τῶν ναυτῶν· οἱ ναῦται διεκήρυξαν ὁμοθυμαδὸν ὅτι θὰ ἐλειποτάκουν πάντες, ἂν δὲν ἐδίδετο καὶ πάλιν ἰσχὺς εἰς τὸν πρῶτον νόμον, καὶ ἂν ἐστέρουν αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς μαστιγώσεως, τοῦ γρόνθου, τῶν λακτισμῶν, οὔτινος ἀπέλαυον ἕως τότε. Κατεστάλη δὲ ἡ ἐπανάστασις καὶ ἐπανῆλθεν ἡ τάξις συνάμει δαφίλους χορηγίας τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου δικαιώματος. Ἡ ἀπαίτησις αὕτη ἐξηγεῖται εὐκόλως· μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν σωματικῶν ποινῶν ἔμεινεν ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως· ἀλλὰ τότε ἐδιπλασιάζετο ἡ ἐργασία τοῦ ἄλλων, καὶ οὕτω ἐτιμωροῦντο καὶ οἱ μὴ πταίσαντες. Παράδοξον φαινόμενον! Ἡ Ἀμερικὴ, ὁ δημοκρατικώτερος, ὁ πλέον ἐλεύθερος τόπος τῆς οἰκουμένης, ἔχει ἀνάγκη κρούτου, ὥπως καὶ ἡ Ἰωσία, ἵνα ἀνακαλῇ τοὺς παρεκτρεπομένους εἰς τὸ καθῆκον.

Ὅπωςδὴποτε, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ ὁ ξένος τὴν ὠραιότητα τῶν ἀμερικανικῶν clippers, ἄλλων θαλασσιῶν πτηνῶν, τὸ μέγεθος τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ποταμίων θαλαμηγῶν. Τὰ μνημεῖα τῆς Ἀμερικῆς δὲν εὐρίσκονται εἰς τὰς πόλεις, ἀλλὰ εἰς τοὺς ποταμοὺς, τὸν Ἰδσωνα, τὸν Ὀϊον καὶ τὸν Μισισσίπην, διαπλέοντα αὐτοὺς ὡς ἐν θριάμβῳ.

Πάντα ἐν Ἀμερικῇ συντρέχουσιν εἰς τῆς ναυτιλίας τὴν πρόοδον, ὅ τε ἐμπορικὸς νοῦς τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ ἀπέραντος ἑκτασις τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν, καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ἐξαγομένων· ἀλλὰ καὶ ὁ βράμβας, ὅστις καλλιεργεῖται κυρίως κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, δὲν συνέτεινεν ὀλίγον εἰς τὸ νὰ κατασκευασθῶσι μεγάλα τὰ πλοῖα, διότι ἀπαιτοῦνται μεγάλης χωρήσεως καὶ ἰδιαίτερας κατασκευῆς.

Ἐπιστεῖετο μέχρις ἐσχάτων ὅτι τὰ μέτρια τὸ μέγεθος πλοῖα καὶ ταχυπλοῦστερα ἦσαν καὶ εἰς τὰς τρικυμίας ἀνθίσταντο εὐδοκιμώτερον· οἱ Ἀμερικανοὶ ὅμως πρῶτοι, ναυπηγήσαντες δύο καὶ τριῶν χιλιάδων τόννων πλοῖα, ἀπέδειξαν ὅτι ἐξ ἐναντίας ταῦτα καὶ ταχύτερα καὶ ἀσφαλέστερα πλέουσιν. Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε, τὴν ὁποίαν ἱστορικοὶ τινες περιέγραφαν κολοσσικήν, θὰ ἐφαίνετο λέμβος, καὶ λέμβος ἀσχημοτάτη, πρὸς τὰ γιγάντια clippers τῶν Ἀμερικανῶν.

Ἐν Ἀμερικῇ διατρέθων ἔλαβον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Μέγαρ Δημοκράτην, τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦτο τῆς ναυπηγικῆς, πρὶν ἢ γίνῃ ἀνά-

λωμα τοῦ πυρὸς ἐν τῷ λιμένι τοῦ Νεοεβραίου. Τὸ ἀπαίσιον τοῦτο συμβεβηκὸς ἐγένετο ἀφορμὴ ἐθνικοῦ πένθους, καθόσον πρῶτον τότε ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ πέλαγος· εἶχε δὲ κατασκευάσει αὐτὸ ἀπλοῦς τις ἐργάτης, ὁ Donald Mac-Kay, διὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ δραστηριότητος, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συνδρομῆς τραπεζίτου ἢ ἄλλου ἐμπορικοῦ οἴκου. Πεντήκοντα χιλιάδες ἡμερομισθίων εἶχον πληρωθῇ εἰς αὐτόν. Καὶ τὸ ἀξιοσημεῖωτον, ὅτι εἰ καὶ ἦτο τρισμέγιστος, εἶχεν ἐν ταυτῷ καὶ στερεότητα, καὶ ὠραιότητα καὶ ταχύτητα. Ἐπειδὴ δὲ αἱ φλόγες εἶχον καταναλώσει τὰ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, κατεσκευάσθη ἐπὶ τῶν λειψάνων αὐτοῦ νέον πλοῖον, κατώτερον μὲν τοῦ πρώτου, ἀριστον ὅμως καὶ αὐτό. Δι' αὐτοῦ μετακομίσθησαν ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου τρεῖς χιλιάδες Γάλλων στρατιωτῶν.

Τὸ πλοῖον ἀγαπᾶται πάντοτε πλέον καὶ τῆς οἰκίας, πλέον καὶ παντὸς ἄλλου κτήματος. Ναὶ μὲν ἐὰν στερηθῇ τις τὴν οἰκίαν ἣν ἀγαπᾷ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι προσκεκολλημένος λυπεῖται, οὐδέποτε ὅμως ὅσον ὁ ἀπολέσας τὸ πλοῖον αὐτοῦ κυβερνήτης. Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος· τὸ πλοῖον φαίνεται ἔχον ψυχὴν, διότι βαδίζει μετὰ τοῦ κυβερνῶντος αὐτὸ καὶ ὑποτάσσεται ὡς ἂν ἦτο ἵππος πειθήνιος. Ἐν καιρῷ τρικυμίας στενάζει ὡς ἂν ἐπασχεν, οἱ ἱστοὶ αὐτοῦ λυγίζονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὥπως λυγίζεται ὑπὸ τῆς νόσου τὸ σῶμα τοῦ πάσχοντος, καὶ τὸ σκάφος τρίζει ὥπως τὰ ὀστέα τοῦ ἀσθενοῦς. Ὅστις περιέπεσεν εἰς τρικυμίας ἐκεῖνος μόνος γινώσκει ὅσον ὠρεῖται εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ πλοίου καὶ τῶν ἐξηγριωμένων στοιχείων πάλῃ! Ἡ θάλασσα ἐξωγκουμένη καὶ ὑπερήφανος, ἐκρήγνυται ἀκαταγώνιστος κατὰ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον θὰ κατεπόντιζε βεβαίως ἐὰν οἰακοστροφούμενον ὑπὸ δεξιᾶς χειρὸς δὲν ἀπέφυγε τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων, ποτὲ μὲν ἀναβαίνειν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν, ποτὲ δὲ βυθιζόμενον εἰς τὰς κοιλάδας, τὰς ὁποίας διανοίγουσι ζοφεράς καὶ βαθεῖας τὰ ἀφρίζοντα κύματα.

Καὶ τρομερὸν μὲν καὶ φρικῶδες τὸ θέαμα, ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ πλήρες θελγῆτρων· διότι μεταξὺ τοῦ ἀχανοῦς ἐκείνου ὠκεανοῦ ὁ ἀδιόρατος σχεδὸν ἄνθρωπος καταφρονεῖ τὴν μανίαν τῶν κυμάτων, καὶ μόνους ἔχων συμμάχους τὸν νοῦν, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ μικρὸν πλοῖον ἀντιτάσσεται ὑπερηφάνως εἰς αὐτά.

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ ἀγαπᾷ ὁ κυβερνήτης τὸν ἀχώριστον σύντροφον, τὸν πιστὸν μέτοχον τῶν κινδύνων τοῦ;

Ἀναντίρρητον ἄρα ὅτι ἐὰν πλοῖον ὠραῖον καὶ ἐπιτήδειον εἰς τὴν θάλασσαν ἀπολεσθῇ, σῦρει μεθ' ἐκείνου εἰς τὰς ἀβύσσους τὰς συμπαθείας καὶ τοὺς πόθους

τοῦ κυβερνήτου, τῶν ἐπιβατῶν, ἔτι δὲ καὶ ἐκείνων ὅσοι ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ τὸ γνωρίσωσι.

Διὰ πάντα τὰ ἄψυχα ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὸ οὐδέτερον ἄρθρον, καὶ μόνον διὰ τὰ πλοῖα τὸ ἀρσενικὸν ὡς ἂν εἶχον ψυχὴν. Οἱ διὰ θαλάσσης ταξιδεύσαντες ἐννοοῦσι τὴν ἐξάφρσιν ταύτην.

Τοσούτῳ δὲ γενικῇ εἶναι ἡ λατρεία τῆς ναυτιλίας ἐν Ἀμερικῇ, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἐργαστήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς τοίχους νὰ μὴ κρέμονται αἱ εἰκόνας τῶν κυριωτέρων πλοίων, πλησίον τῆς σκούρας τοῦ Κ. Στέβενς. Τὸ περιφανὲς τοῦτο πλοῖον ἐνίκησε τὰ ἀγγλικά μεταβαίνον ἀπὸ Νεοεβοράκου εἰς Ἀγγλίαν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὴν μεταξὺ τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν ἀμιλλαν· ἐγὼ δὲ καὶ οἰκταίρω ἐκ βάθους καρδίας τοὺς ἐπιβάτας τῶν ἀμερικανικῶν πλοίων τῶν ἀπαντῶντων ἀγγλικῶν· διότι ὁ Ἀμερικανὸς προτιμᾷ νὰ συντριφῇ, νὰ καῇ, νὰ καταποντισθῇ παρὰ νὰ νικηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγγλου. Ἀρχαῖός τις ναύτης ἐν Βοστώνῃ ἐγένετο ἐξ ἀπελπισίας ἱερεὺς, διότι τρία ἀγγλικά πλοῖα ὑπερέβησαν αὐτὸν εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Ἰνδίας. «Ἐπρωτίμων, ἔλεγε, νὰ πνιγῶ ὁμοῦ μετὰ τὸ πλοῖόν μου, παρὰ νὰ πάθω ὅ,τι ἔπαθα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἄλλως ἔδοξε τῷ Θεῷ, ἀφιερῶθην ὁλόκληρος εἰς αὐτόν.»

Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον τὸ διαπλεῦσαν τὸν Ὠκεανὸν ἀπὸ τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον, ὑπῆρξε τὸ ἀμερικανικὸν *Σαθάρνα*, χῶρησιν ἔχον 330 τόννων. Ἀναχωρήσαν ἐκ *Σαθάρνας* (Γεωργία) τὴν 26 Μαΐου 1819, ἐφθασεν εἰς Λίβερπουλ μετὰ εἰκοσιπέντε ἡμέρας, ἐξ ὧν κατὰ μόνας τὰς δεκαοκτὼ ἐκινήθη ὑπὸ ἀτμοῦ· ἀξιωματικὸς δέ τις τῶν ἐπ' αὐτοῦ βεβαιοῖ ὅτι μόνον δεκαοκτὼ ἡμέραι κατηναλώθησαν, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν αἱ ἑπτὰ εἶδον ἐργαζομένην τὴν μηχανήν· ἀναμφισβήτητον δὲ εἶναι ὅτι, διὰ τὸν ὁδὸν μὴ τελειώσωσιν οἱ γαιάνθρακες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἀφῆρσαν τοὺς τροχοὺς καὶ ἀνεπέτασαν τὰ ἱζία· καὶ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, προσήλωσαν ἐκ νέου αὐτοὺς, ὅπως προσαρμίσωσι διὰ τοῦ ἀτμοῦ ὅπως καὶ ἀπέπλευσαν.

Ἡ θεία πλοίου ἐρχομένου ἄνευ ἰστίων κατέπληξε τοὺς Ἀγγλους, καὶ ὁ διοικητὴς πολεμικῆς μοίρας, νομίσας ὅτι ἐκάεστο, ἔστειλεν ἀμέσως λέμβους πρὸς βοήθειαν· ἀλλ' ὅτε ἔμαθεν ὅτι ἐλανθάσθη μετέβη μόνος πρὸς αὐτό, ὅπως παρατηρήσῃ ἐπιμελότερον τὸ θαῦμα. Καὶ ὅτε εἰσώρμησεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λίβερπουλ, ἀλαλαγμοὶ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑπεδέχθησαν αὐτό· αἱ δὲ ἀρχαὶ πᾶσαι τῆς πόλεως ἔσπευσαν νὰ φιλοξενήσωσι τὸν κυβερνήτην.

Δεκαεννέα ἔτη μετὰ ταῦτα, ἤτοι τὸ 1838 ἔτος, ἀγγλικά ἀτμόπλοια μετέβησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν· τὰ δὲ πρῶτα, ὁ *Σείριος* καὶ ὁ *Μέγας Δυτικὸς*, κα-

τηνάλωσαν τὸ μὲν δεκαοκτὼ, τὸ δὲ δεκαπέντε ἡμέρας.

Chi va piano va sano, λέγουσιν οἱ Ἴταλοί· οἱ Ἀμερικανοὶ ὁμῶς ἀξιοῦσιν ὅλον τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἐφαρμόζουσι πρὸ πάντων εἰς τὴν ναυτιλίαν· ὅπως δὲ ἐπιτύχωσιν ἐπεχείρησαν μυρίας δοκιμὰς.

Μετὰ τὸν κοιμακικὸν πόλεμον ἡ ἐν Παρισίῳ Σύνοδος κατήργησε τὴν διὰ καταδρομικῶν πλοίων πάλιν· ἀλλ' ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις οὐδέποτε ἤθελσε νὰ συναινέσῃ· διότι ἡ κατὰ θάλασσαν δύναμις τῆς συνίσταται κυρίως εἰς τὴν ταχύτητα τῶν ἀμερικανικῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἐν καιρῷ πολέμου μεταβάλλονται εὐκόλως εἰς καταδρομικά.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ δισέκτου ἔτους 1868, ὑπὸ Μαρίνου Π. Βρατοῦ. Ἔτος Β'. Ἐν Παρισίῳ.

ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ δισέκτου ἔτους 1868, ὑπὸ Εἰρηναίου Ἀσωπίου. Ἔτος Β'. Ἐν Ἀθήναις.

ΧΡΟΝΟΣ, ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ δισέκτου ἔτους 1868, ὑπὸ Γ. Βαφειάδου. Ἔτος Ζ'. Δαπάναις Συμαῶν Ἀνδρεάδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Εἰ καὶ πλὴν τῶν ἡμερολογίων τούτων ἐξεδόθησαν καὶ ἄλλα, ἀναγγέλλομεν μόνον τὰ ἀνωτέρω διότι οὐδὲν ἕτερον ἐστάλη ἡμῖν, καὶ διότι κατὰ τὴν καὶ πέρυσιν ἐρμηνευθεῖσαν πρὸ ἡμῶν γνώμην ὅτι κοινοφελέστερα πρὸ πάντων τὰ πονήματα ὅσα θηρεύουσι τὸν φωτισμὸν τῶν πολλῶν ⁽¹⁾, θεωροῦμεν τὰ ἀνά χειρας ἄξια ἀναγραφῆς. Ἀλλ' ἂν καὶ τὰ τρία ἐπιδιώκουσι τὸν αὐτὸν σκοπὸν, φέρουσιν ὁμῶς ἐκκστον ἰδίαν σφραγίδα, ἀπεικονίζουσιν τὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας μεταξὺ τῆς ὁποίας συνετάχθησαν. Τὸ *Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον* καὶ διὰ τὸν χάρτην, καὶ τὸν τύπον, καὶ τὰς εἰκόνας, καὶ τὸ τίμημα, καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν περιεχομένων, καταγγέλλει τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἐν τόπῳ ἀφθόνους κεκτημένῳ τοῖς διανοητικαῖς καὶ χρηματικαῖς τρόπους, ἅμα δὲ καὶ πολλῷ ἀνωτέρους τῶν τῆς χώρας ἐκείνης, χάριν τῶν κατοίκων τῆς ὁποίας ἐγράφη.

Τὸ δὲ *Ἀττικόν*, ἰδὼν τὸ ὅπως ἐν Ἀθήναις, ὅθεν ἀσφαλέστερον ἀνιχνεύει ὁ παρατηρητὴς τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως, τὰς ἐπιδόσεις, τὰς ἀνάγκας, τὰς κλίσεις τῶν ἐν τῇ ἐλευθέρῃ καὶ μὴ Ἑλλάδι ὁμογενῶν λαῶν, δὲν περιβάλλεται μὲν τὴν περιπόρφυρον

(1) Παγδ. Τόμ. ΙΖ', σελ. 471.